

นายพงษ์พันธ์ ไชยนิล

ประเภทงานศิลปหัตถกรรม : เครื่องดิน (เครื่องปั้นดินมอญ)

Mr.PHONGPHAN CHAIYANIL

Descendant of Pottery Craft Master

(Mon Baked Clay Pottery)

ผลงาน : ผอบรวมรักกุหลาบพันปี
Product : Pha-oup (casket) engraved with golden swan

“เครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เป็นหัตถกรรมทรงคุณค่า ที่สามารถบอกเล่าเรื่องราวทางวัฒนธรรมของชาวมอญ ที่ได้ส่งต่อกันมาจากรุ่นสู่รุ่น นับหลายร้อยปี ผมเป็นหนึ่งในลูกหลานชาวมอญ จึงตั้งมั่นสืบสาน เพื่อไม่ให้งานเครื่องปั้นดินมอญสูญหายไปตามกาลเวลา”

“Koh Kret Pottery is a valuable craft that can tell the story of Mon culture from generations to generations. Hundreds of years as being one of Mon descendants, I’m proud to retain Mon pottery not to disappear as time go by.”

แรงบันดาลใจในการสืบทอดงานหัตถกรรม “เครื่องปั้นดินมอญ”
The inspiration to inherit “Mon Pottery”

คุณพงษ์พันธ์ ไชยนิล เป็นคนเชื้อสายมอญ ซึ่งบรรพบุรุษ ได้อพยพย้ายถิ่นฐานจากเมืองหงสาวดี (พม่า) มาตั้งถิ่นฐาน อยู่ที่เกาะเกร็ดจนถึงทุกวันนี้ เป็นทายาทผู้สืบทอดงาน หัตถกรรม “เครื่องปั้นดินมอญ” จากคุณย่า เนื่องจาก บรรพบุรุษเป็นช่างเครื่องปั้นดินเผา เมื่ออพยพย้ายถิ่นฐาน จึงนำเอาวิชาความรู้ของชาติพันธุ์มอญติดตัวมาประกอบ อาชีพเครื่องปั้นดินเผาที่เกาะเกร็ดเรื่อยมา จนถึงรุ่นคุณย่า ก็ยังคงสืบทอดงานช่างเครื่องปั้นดินมอญมาอย่างต่อเนื่อง คุณพงษ์พันธ์จึงมีความผูกพันกับงานเครื่องปั้นดินเผา มา ตั้งแต่เกิด ประกอบกับตัวคุณพงษ์พันธ์เองก็มีใจชอบ ในงานศิลปะ อีกทั้งยังศึกษาด้านศิลปะจนมีความรู้และมีฝีมือ ด้านการเขียนลวดลายไทยได้อย่างงดงามและนำเอาทักษะ ความรู้มาใช้ในงานเครื่องปั้นดินเผาที่อยู่กับชีวิตของตนเอง มาโดยตลอด

Mr.Phongphan Chaiyanil is a descendant of Mon. His ancestors migrated from Bago (Myanmar), and settled down at Koh Kret until today. He is a successor of Mon pottery crafting from his grandmother, all his ancestors were the pottery craftsmen. Migrating to Thailand, his ancestor made a living with clay pottery skills which they brought along. Phongphan has bonded with clay pottery craft works from Childhood. with arts passion, he has learnt arts of Thai motif drawing, and his skill has been enhanced to be used for the pottery throughout his life.

จนในวันที่คุณย่าแก่ตัวลง (ปัจจุบันคุณย่าอายุ 93 ปี) คุณพงษ์พันธ์จึงมีความตั้งใจที่จะสืบทอดงานหัตถกรรมเครื่องปั้นดินมอญที่เป็นมรดกของบรรพบุรุษแทนคุณย่าต่อไป ประกอบกับฝีมือที่สั่งสมประสบการณ์มานาน โดยเฉพาะด้านการสลักลวดลายที่ละเอียดวิจิตรลงบนชิ้นงานแต่ละชิ้นได้อย่างมีเอกลักษณ์ จึงทำให้ผลงานเครื่องปั้นดินมอญของคุณพงษ์พันธ์มีความสวยงาม โดดเด่นไม่เหมือนใคร

เครื่องปั้นดินมอญ เป็นงานหัตถกรรมที่เป็นมรดกทางภูมิปัญญาที่มีมานานกว่า 200 ปี โดยบรรพบุรุษเชื้อสายมอญที่อพยพเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยบริเวณเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลาย หลังจากตั้งรกรากได้ระยะหนึ่ง จึงนำวิชาความรู้ในการทำเครื่องปั้นดินเผามาจัดทำเป็นอาชีพหลักในการดำรงชีพ เพราะพื้นที่ในเกาะเกร็ดนั้นมีดินเหนียวคุณภาพดีเหมาะสำหรับการทำเครื่องปั้นดินเผาที่มีความทนทาน แข็งแกร่ง เกาะเกร็ดจึงกลายเป็นแหล่งผลิตเครื่องปั้นดินเผาที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่งในประเทศไทย

While his grandmother was getting old, Phongphan aimed to continue Mon pottery crafting, which is his family's heritage. Especially the long experience of exquisite engraving skill, Phongphan's pottery is outstandingly beautiful and unique.

The Mon pottery is the handicraft wisdom & heritage in Thailand for more than two hundred years since Mon ancestors migrated to settle down in Thailand at KohKret, Nonthaburi province at the end of Ayutthaya period. Settling for a while, they earned a living from their pottery crafting knowledge. Because of good quality clay in the area of KohKret which was good for pottery making, KohKret became famous as the source of durable pottery production in Thailand.

เอกลักษณ์ และการพัฒนาผลงาน Identity and craft work development

เอกลักษณ์ผลงานเครื่องปั้นดินมอญของคุณพงษ์พันธุ์ มีความโดดเด่นที่เทคนิคการขึ้นรูปชิ้นงานเป็นชิ้นเดียวกัน ตั้งแต่ฐานถึงยอด โดยไม่ต้องทำแยกเป็นชิ้นเหมือนการทำเครื่องปั้นแบบดั้งเดิม ใช้การสลักแบบซี่ฟันปลา ที่เล็กละเอียดเจาะให้เข้ากับตัวชิ้นงานแยกขาดออกจากกัน สลักลวดลายที่วิจิตรลงบนชิ้นงานด้วยไม้ลาย ไม้ไผ่ที่ทำการแกะสลักลายลงไปบนปลายไม้ก่อนที่จะใช้ไม้ลายนั้นจิ้มลายลงบนชิ้นงาน ไม้ลาย 1 ชิ้น สามารถสร้างลวดลายได้หลากหลายลาย จึงทำให้เกิดลายใหม่ๆ อยู่เสมอลวดลายในผลงานแต่ละชิ้น มีความละเอียดมาก ต้องใช้ทักษะฝีมือขั้นสูง ใช้สมาธิและใช้เวลา ลวดลายที่สร้างขึ้นบนชิ้นงานแต่ละชิ้นจึงแทบไม่ซ้ำกันเลย

เทคนิคพิเศษในการเขียนลายเครื่องปั้นดินมอญของคุณพงษ์พันธุ์ที่ถือจุดเด่นอันเป็นเอกลักษณ์อีกอย่างหนึ่งคือ การใช้เทคนิคเขียนลาย แบบลายรดน้ำ เพื่อเพิ่มความแตกต่างและเพิ่มมูลค่าให้กับชิ้นงาน ลวดลายที่สร้างสรรค์เน้นการนำลวดลายแบบดั้งเดิมมาผสมผสานกับเส้นลายไทย เกิดเป็นลวดลายที่ลงตัว เช่น ลายบัวคว่ำบัวหงาย ลายกระจัง ลายกนก ลายประจายาม เป็นต้น

The unique character of Mon pottery created by Phongphan is “single piece” mold technique; from base to top without separate in pieces like others’ traditional molding. He has special technique by using serration probing into the mold to separate to be body and lid. Carving exquisite pattern on the molded clay by using bamboo striped carved wood at the top to create pattern on the work pieces. The carved wood can be used to create several patterns. Each crafted piece requires advanced craftsmanship skill, time, and concentration. Therefore, the created patterns on each crafted pieces is almost not repeated.

The special technique of Mon pottery made by Phongphan which is unique, using Thai lacquer works technique (Rod Nam) to create the differences and add more value to his work. The created pattern is simultaneously blend of traditional Mon’s pattern and Thai’s to get such harmonious patterns as Lotus throne, Lai-krachang, Lai-kanok, Lai-prajamyam.

จากความมุ่งมั่นเพื่อสืบทอดหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผา มรดกภูมิปัญญาแห่งบรรพบุรุษให้คงอยู่โดยไม่ให้สูญหายไป จากผืนแผ่นดิน มีการพัฒนาต่อยอดสร้างเอกลักษณ์งาน เครื่องปั้นดินเผาจากความดั้งเดิมให้มีรูปลักษณะที่มีความ โดดเด่นแตกต่างไปจากเครื่องปั้นดินเผาแบบดั้งเดิม ผลงาน ที่มีจุดเด่นอันเป็นเอกลักษณ์จากฝีมือของคุณพงษ์พันธุ์ นี้เอง ได้สร้างโอกาสให้ผลงาน “ผอบฉลุหงส์ทอง” ถูกเลือก เป็นผลงานที่ถวายเป็นของขวัญแด่องค์กษัตริย์แห่ง ประเทศบาห์เรน เมื่อครั้งเสด็จฯ เยือนประเทศไทย ในปีพ.ศ. 2558 ทำให้คุณพงษ์พันธุ์ยิ่งมีความภาคภูมิใจ และมุ่งมั่นที่จะพัฒนางานให้ดียิ่งๆ ขึ้น ด้วยความมุ่งมั่นที่ จะสร้างสรรค์ผลงานให้มีความพิเศษ และใส่ใจวิญญาณ ลงไปในชิ้นงานทุกชิ้น จวบจนปัจจุบัน

With the aim to inherit Mon pottery, which is of ancestor's wisdom heritage, Phongphan has created uniqueness on his pottery crafting; distinctive from the original. His creative **“Pha-oup (casket) engraved with golden swan”** was selected to be a present for the King of Bahrain when he visited Thailand in 2015. This made Phongphan so proud that he has intention to keep innovating his crafted pieces as much as devoting spirit and sole into every piece of his.

แนวทางการสืบสานงาน “เครื่องปั้นดินมอญ” สู่รุ่นต่อไป
The pass no inherit “Mon Pottery” to next generations.

คุณพงษ์พันธุ์มีแนวทางที่จะสร้างศูนย์การเรียนรู้เชิงพิพิธภัณฑ์ให้ความรู้เกี่ยวกับเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อให้เกิดเป็นแรงบันดาลใจให้คนในพื้นที่เกาะเกร็ด เกิดความรักและหวงแหนภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ ให้สามารถนำเอาความรู้ไปต่อยอดต่อไปได้ ส่วนการสืบทอดงานต่อจากคุณพงษ์พันธุ์นั้นก็วางจากฐานให้กับลูกชาย (ขณะนี้อายุ 6 ปี) ซึ่งก็ได้มีการชิมชั้บการทำงานจากคุณพงษ์พันธุ์มาตั้งแต่เด็กเช่นเดียวกัน เพื่อจะได้สืบทอดภูมิปัญญาแห่งชาติพันธุ์ให้คงอยู่สืบต่อไป

Phongphan has idea to create Koh Kret pottery museum & learning center to inspire people who live in Kohkret area to cherish with of their ancestors' wisdom and preserve it by adding more value. Inheriting of work from Phongphan, aims at his six year old son to absorb with his work like when he was a child.

“การสืบทอดงานเครื่องปั้นดินมอญ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับตัวเราคนเดียวแต่ขึ้นอยู่กับผู้ซื้อ
ที่ชื่นชมผลงานของเราด้วย หากขาดการสนับสนุนจากพวกเขาเหล่านั้น
ผลงานของเราก็คงอยู่ไม่ได้ ความจริงใจจากผู้ซื้อถือเป็นแรงผลักดัน
ให้เรามีความภาคภูมิใจที่จะอนุรักษ์ และพัฒนาผลงานให้ดียิ่งขึ้นไป”

“The inheritance of Mon pottery is not up to us alone, it also up
to appreciation from the one who love these unique pottery.
Without support from them, our crafted pottery cannot survive.
Sincerity from customers is the drive for us to be proud to be
retain and improve.”

🏠 14 หมู่ 1 ตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี 11120

14 Moo 1, Koh Kret, Pakkred, Nonthaburi 11120

☎ 081 302 2964 📌 บ้านดินมอญ 🗨 COTTANO2

นายไวโรจน์ วานี

ประเภทงานศิลปหัตถกรรม : เครื่องกระดาษ (ว่าวเบอร์อามัส)

Mr.WAIROT WANI

Descendant of Paper Craft Master (Beramus Kite)

ผลงาน : ว่าวเบอร์อามัส
Product : Beramus Kite

“บรรพบุรุษเป็นช่างหลวงสายบุรี ได้ส่งต่อการทำว่าวเบอร์อามัสมาสู่รุ่นคุณพ่อ ผมจึงมีโอกาสได้เติบโตมากับว่าวทำให้เกิดเป็นความรักโดยไม่รู้ตัว เมื่อคุณพ่อชราลงทำงานไม่ไหวเราจึงหวนกลับมาคิดว่า ถ้าเราไม่สานต่องานตรงนี้ แล้วใครจะมาอนุรักษ์ว่าวทองที่เป็นเอกลักษณ์ชาวสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้คงอยู่ได้จึงเกิดเป็นความตั้งใจที่จะสานต่อ ต่อยอดสร้างสรรค์ และพัฒนาให้งานดีขึ้นเรื่อยๆ”

“My ancestors worked as Royal craftsman of Saiburi. They passed on the art of Beramus kites to my father. While growing up, I naturally developed passion in this kind of handicraft. When my father was old and unable to work, I realized that if I were not continue his work, who will preserve this golden kite that has been a symbolic of the three Southern border provinces. So I determined to continue this handicraft, and move on development.”

แรงบันดาลใจในการสืบทอดงานหัตถกรรม “ว่าวเบอร์อามัส”
The inspiration to inherit “Beramus Kite”

คุณไวโรจน์ วานิ สืบเชื้อสายมาจากช่างหลวงสายบุรี จังหวัดปัตตานี และด้วยความที่มีบรรพบุรุษเป็นช่างทำว่าวเบอร์อามัสหรือที่รู้จักในนามว่าวทองแห่งมลายูที่สืบทอดต่อกันมารุ่นสู่รุ่น คุณไวโรจน์ ได้เห็นคุณแวฮามิ วานิ ผู้เป็นพ่อทำว่าวมาตั้งแต่ยังเป็นเด็ก ทำให้เกิดความสนใจและเริ่มทำว่าวเล่นเองตั้งแต่อายุเพียง 9 ปี คุณพ่อก็ได้สอนเทคนิคการทำว่าวเบอร์อามัสให้คุณไวโรจน์เรื่อยมาจนเมื่อศึกษาจบเป็นช่วงเวลาที่คุณพ่อเริ่มอายุมากขึ้นและมีอาการทางสายตา ทำให้ไม่สามารถทำว่าวได้ดีเช่นเดิม

คุณไวโรจน์จึงเริ่มเล็งเห็นถึงความสำคัญของว่าวเบอร์อามัสที่ใกล้จะสูญหายไปจากท้องถิ่น จึงมุ่งมั่นตั้งใจเรียนรู้การทำชิ้นงานจากคุณพ่อโดยละเอียด

Mr. Wairot Wani is a successor of the family, who were the craftsman of the Royal family in Saiburi, Pattani. Having the ancestors as Beramus kite maker; known as the golden kite of Malayu which passed from generations to generations, Wairot saw his father Waehani Vani make the kites since he was a child. It led him to become interested in making kites himself since the age of 9 years old. His father taught him techniques to make Beramus kite for Wairot. Upon his graduation, his father became too old, having eye problems and could not continue his work,

จึงรับหน้าที่สานต่อการทำว่าวเบอร์อามัสต่อจากคุณพ่อ
ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

ว่าวเบอร์อามัส หรือ ว่าวทองแห่งมลายู ในอดีต
กษัตริย์ หรือเจ้าเมืองเท่านั้นที่มีสิทธิ์เล่นว่าวชนิดนี้
โดยในช่วงหลังฤดูการเก็บเกี่ยว เจ้าเมืองแต่ละหัวเมือง
จะขึ้นว่าวเป็นคนแรก ราษฎรจึงจะสามารถเล่นว่าวกันได้
อย่างอิสระ ซึ่งก่อนจะทำการขึ้นว่าวจะต้องปิดทองที่หัวว่าว
เสียก่อน จึงเป็นที่มาของว่าวเบอร์อามัส ด้วยคำว่า “อามัส”
แปลว่า “ทอง” วัตถุประสงค์การขึ้นว่าวเพื่อสำหรับทำนาย
หรือพยากรณ์ สำหรับการทำเกษตรกรรมในปีต่อไปว่า
จะมีลักษณะ ดินฟ้า อากาศ จะสามารถทำการเกษตรได้
อุดมสมบูรณ์หรือไม่

Wairot found the importance of Beramus kite
that it was almost disappearing from the region. He
determined to learn the process of making it from
his father thoroughly, and committed to preserve
Beramus kite from his father.

In the past, Beramus Kite or Golden Kite of
Malayu was only for the king or governors. After
the harvest season, each governor was the first
one who flew the kite then the people could play
the kite freely. Before flying, the kite had to be
gilded on the top. That was the reason for the
kite to be named as “Amus”, which meant “Gold”.
The purpose of flying Beramus kite was to forecast
the weather for the next cultivation.

เอกลักษณ์ และการพัฒนาผลงาน Identity and craft work development

ในสมัยโบราณ ว่าวเบอร์อามัส ถือเป็นว่าวชั้นสูง สำหรับชั้นเจ้าเมืองเท่านั้น การจะทำว่าวได้แต่ละตัวจะต้องใช้ช่างถึง 7 ช่างว่าว และถึงแม้ในปัจจุบัน ผู้สร้างสรรค์ว่าวเบอร์อามัสได้นั้น ก็ต้องเป็นผู้ที่มีทักษะความชำนาญมากกว่าการทำว่าวชนิดอื่น เพราะต้องใช้ไม้ไผ่ในการขึ้นโครงถึง 20-29 ชิ้น ต้องเลือกไม้ไผ่ตัวเมียที่มีอายุตั้งแต่ 4 ปี ขึ้นไป ลำต้นใหญ่และตั้งตรง ปลายไม้หัก เพราะจะมีเนื้อที่ดีและมีความคงทน นำมาประดับตกแต่งด้วยกระดาษสีสนิมูดฉาด สดสวยที่สร้างสรรค์ลงบนชิ้นงานสอดแทรกเรื่องราวที่สื่อความหมายตามวัฒนธรรม และความเชื่อในศาสนาอิสลาม

In ancient times, Beramus kite was considered a high-class kite only for the governors. Each one had to have seven kite craftsmen. Even nowadays, the craftsmen who make Beramus kite must have more skill than making other types of kite. Baramus has to use 20-29 pieces of bamboo sticks for its frame. The chosen bamboo sticks must be large, straight, and not broken; they have to be more than four years old. It is because it will have durability. Then, decorate with colourful paper. The pattern designs created on the kite are referred from culture and Islamic belief.

เมื่อคุณไวโรจน์ วานี ได้เห็นถึงความสำคัญของ วาวเบอร์อามัส มรดกภูมิปัญญาของท้องถิ่นชายแดนใต้ ที่ใกล้จะเลือนหายไปตามกาลเวลา ประกอบกับความตั้งใจ ที่จะสืบสานงานทำวาวเบอร์อามัส ต่อจากคุณพ่อ คุณไวโรจน์ จึงนำความรู้ทั้งที่ได้เรียนรู้จากคุณพ่อ และการเรียนรู้ใน ช่องทางอื่นนำมาปรับปรุงพัฒนาให้ผลงานมีความสวยงาม มากยิ่งขึ้น แต่ยังคงรูปแบบลวดลายดั้งเดิมตามแบบฉบับ ของวาวเบอร์อามัสที่เป็นรูปแบบเฉพาะท้องถิ่นที่สืบทอดกันมา จากรุ่นสู่รุ่น เน้นวาดลวดลายที่เห็นตามธรรมชาติ เช่น ลายผักบุ้ง ลายใบผีเสื้อ ลายใบไม้ ลายดอกไม้ เป็นต้น คุณไวโรจน์ มีการพัฒนางานวาวให้มีความหลากหลาย มากขึ้น ด้วยการปรับเปลี่ยนขนาดตามความต้องการ ของลูกค้า ให้สามารถเก็บไว้เป็นของที่ระลึก ของตกแต่งบ้าน หรือมอบเป็นของขวัญ เป็นต้น

Nearly disappearing of Beramus kite, the wisdom heritage of the South, Wairot Wani fully intended to continue the craftsmanship from his father. Wairot has applied all the knowledge he gained to improve the beauty of the kite but still preserve original pattern, which usually contains the images of natural surroundings such as morning glory “Pak Boong”, opium leaf, leaf, and flower. Wairot has created kite in various sizes according to customers’ requirement to be kept as souvenirs, home decoration, and gift.

แนวทางการสืบสานงาน “ว่าวเบอร์อามัส” สู่รุ่นต่อไป
To pass on “Beramus Kite” to next generations.

เมื่อวัฒนธรรมพื้นถิ่นการทำว่าวของชาวจีนชายแดนใต้
ใกล้จะเลือนหายไปตามกาลเวลาเพราะมีเทคโนโลยี
สมัยใหม่ในด้านต่างๆ ที่เข้ามาแทรก แต่ลูกหลานในอำเภอ
สายบุรีอย่างคุณไวโรจน์ วานิ กลับรู้สึกรักและหวงแหน
มรดกภูมิปัญญาของตน จึงรวมกลุ่มกันเพื่อศึกษาค้นคว้า
ทำการวิจัยเรื่องว่าวเบอร์อามัสอย่างจริงจัง เพื่อเป็นการ
อนุรักษ์ สืบสานศิลปะ ภูมิปัญญา วัฒนธรรม ประเพณี
ว่าวของชาวมลายูให้คงอยู่คู่แผ่นดิน อีกทั้งยังได้นำว่าว
เข้าไปเป็นหลักสูตรศิลปะสอนเด็กๆ ในโรงเรียนในพื้นที่
ชายแดนใต้อีกด้วย

Although the tradition of making kites in the
South are fading as time go by technology
influences, Wairot and his group, the descendants
of Saiburi district, still cherish their legacy. They
has assembled a group to seriously study and
research about Beramus kite with a purpose to
protect, preserve this tradition and the kite of
Malayu wisdom. Furthermore, they pass the
knowledge on as art curriculum in schools in
border area.

“ว่าเบอร์อามัสเป็นงานที่ทรงคุณค่า เป็นภูมิปัญญาที่มีมาอย่างยาวนาน
จะเป็นสิ่งที่น่าเสียดายถ้าเราปล่อยให้งานหัตถศิลป์สูญหายไป เห็นได้ถึงประเทศ
ที่เจริญแล้ว ถึงวันหนึ่งเขาจะหันกลับมา เสาะหา และอนุรักษ์งานไว้
แต่ถ้าเราปล่อยให้ถึงตอนนั้นก็อาจจะหายไปเสียแล้ว”

“Beramus kite is a long-time valuable native wisdom. It would be
deplorable if we let it be disappeared. We can see the proof from
many developed countries becoming to preserve their traditional
arts and wisdom. We should not ignore, and wait until it is too late.”

🏠 70 ถนนโรงพยาบาล ตำบลตะลุบัน อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี 94110
70 Rongphayaban Road, Taluban, Saiburi, Pattani 94110
☎ 098 894 1202 📌 กาลครั้งหนึ่ง นานมาแล้ว 📺 VEE_bc